

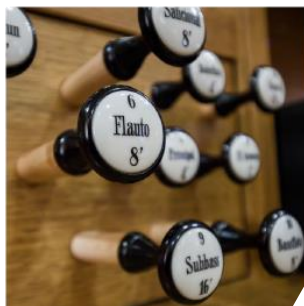

2014
2020

Ewa Kostrzyńska
Marcin Krawczyk

Przeciwdziałanie nadużyciom finansowym, zmowom cenowym, konflikt interesów, korupcja, etyka

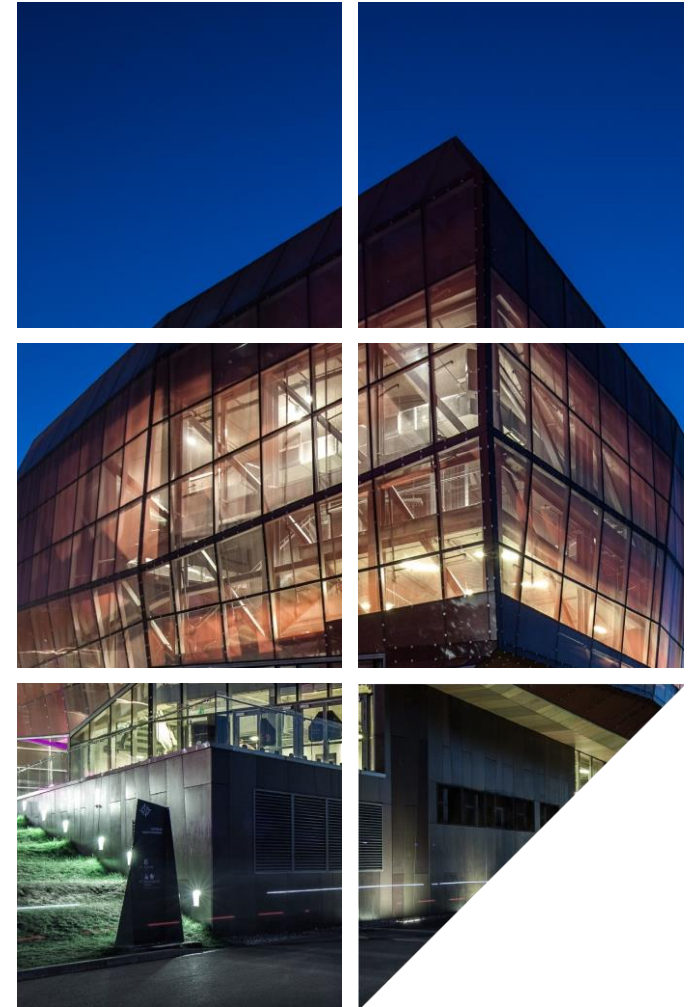
Nadużycia finansowe

Legitymizacja działań w zakresie zwalczania nadużyć finansowych, zagrażających interesom finansowym Unii Europejskiej ma swoje źródło w art. 325 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Szczegółowe przepisy dotyczące zwalczania nadużyć finansowych są rozproszone w aktach prawnych, znajdują się w aktach prawa wtórnego Unii Europejskiej, w aktach prawa krajowego powszechnie obowiązującego, w aktach prawa wewnętrznie obowiązującego, a w przypadku realizacji projektów w ramach programów operacyjnych wynikają także z „wytycznych”.

Nadużycie finansowe – w odniesieniu do wydatków zgodnie z art. 1 Konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. sporządzonej na mocy art.K.3 Traktatu o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. C 316 z dnia 27 lipca 1995 r.) jest to jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie dotyczące:

- wykorzystania lub przedstawienia nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów celem sprzeniewierzenia lub bezprawnego zatrzymania środków z budżetu ogólnego WE lub budżetów zarządzanych przez WE lub w ich imieniu;
- nieujawnienia informacji z naruszeniem określonych zobowiązań, w tym samym celu;
- niewłaściwego wykorzystania takich środków do celów innych niż te, na które zostały początkowo przyznane.

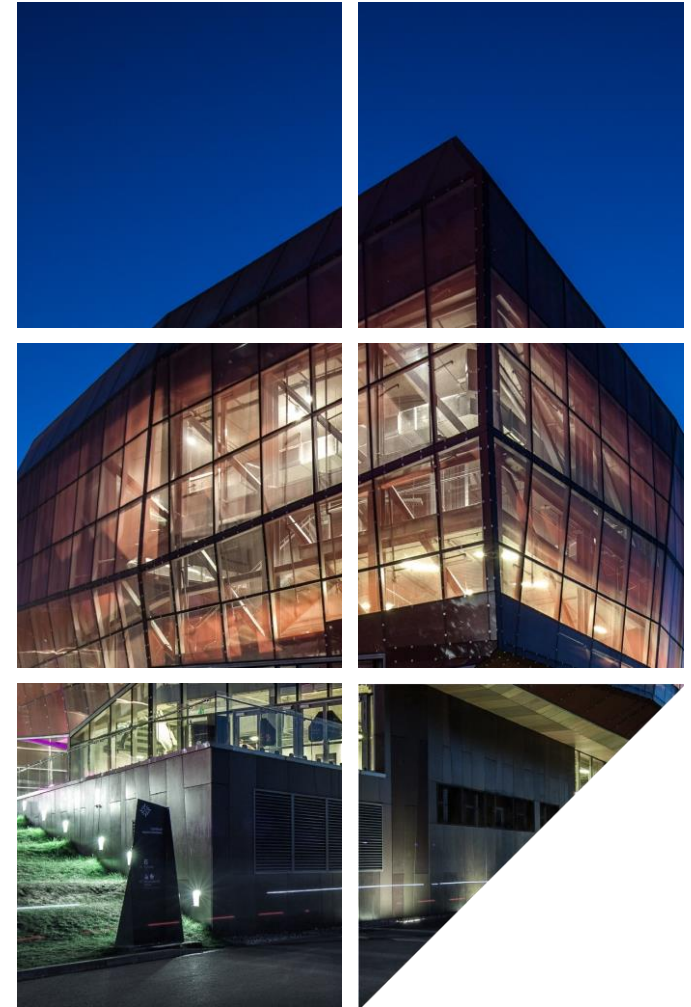

Zmowa przetargowa

- a) Zmowa pozioma (horyzontalna lub kartel) – porozumienie ograniczające konkurencję między przedsiębiorcami, którzy powinni między sobą konkurować
- b) Zmowa pionowa (wertykalna) – porozumienie pomiędzy podmiotami działającymi na różnych szczeblach obrotu

Konflikt interesów

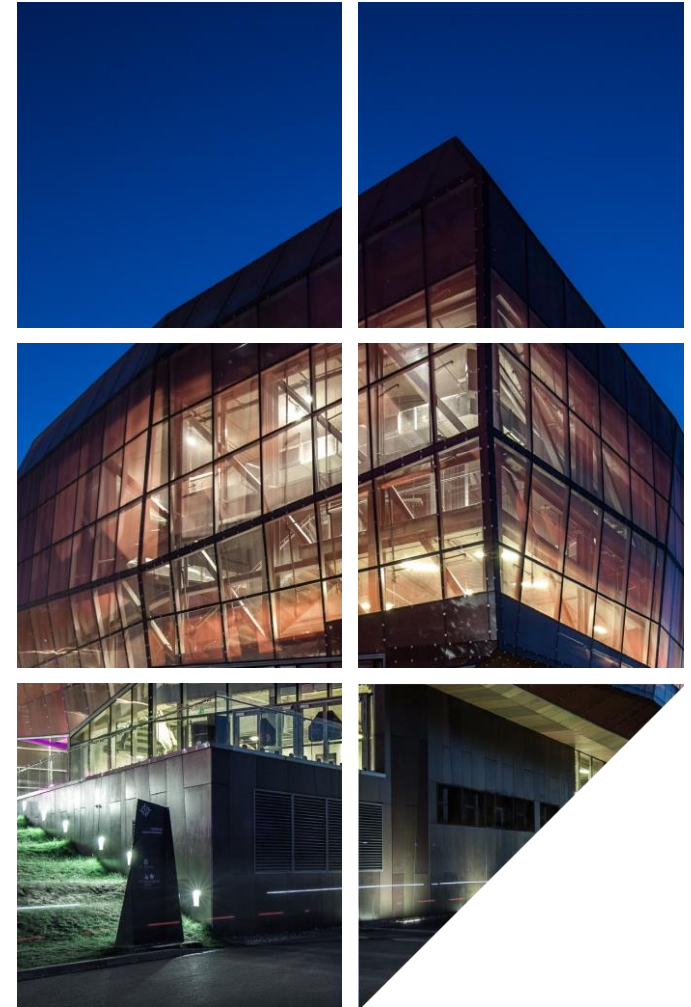
Bezstronne i obiektywne pełnienie funkcji podmiotu działającego w sferze finansów lub innych osób uczestniczących w wykonywaniu budżetu, zarządzaniu budżetem, audycie lub kontroli budżetu, jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub przynależność państwową, interes gospodarczy lub jakiegokolwiek inne wspólne interesy z beneficjentem.

Korupcja

Żądanie, proponowanie, wręczanie lub przyjmowanie, bezpośrednio lub pośrednio, łapówki lub jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści lub jej obietnicy, które wypacza prawidłowe wykonywanie jakiegokolwiek obowiązku lub zachowanie wymagane od osoby otrzymującej łapówkę, nienależną korzyść lub jej obietnicę

- a) Korupcja bierna, polegająca na przyjmowaniu przez osobę pełniącą funkcję publiczną korzyści majątkowych czy osobistych – lub innych obietnic
- b) Korupcja czynna, polegająca na udzieleniu osobie będącej funkcjonariuszem publicznym korzyści majątkowej czy osobistej – lub jej obietnicy

Fałszerstwo dokumentów

Fałszerstwo materialne – jest przestępstwem dotyczącym każdej osoby i polega na przerobieniu, podrobieniu lub użyciu sfałszowanego dokumentu.

- a) Podrobienie dokumentu – sporządzenie dokumentu na nowo wraz ze stworzeniem pozoru, że dany dokument jest autentyczny.
- b) Przerobienie dokumentu - oznacza dokonanie zmian w tekście już istniejącego dokumentu i uczynieniu go w ten sposób nieprawdziwym.

Zgodnie z art. 125 ust. 4 lit. c *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013* Instytucja Zarządzająca oraz Instytucje Pośredniczące w odniesieniu do zarządzania finansowego i kontroli programu operacyjnego są zobowiązane do wprowadzania skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniających stwierdzone rodzaje ryzyka.

Stworzony i uporządkowany został system w zakresie skutecznego przeciwdziałania zjawisku nadużyć finansowych, który ukierunkowany jest na:

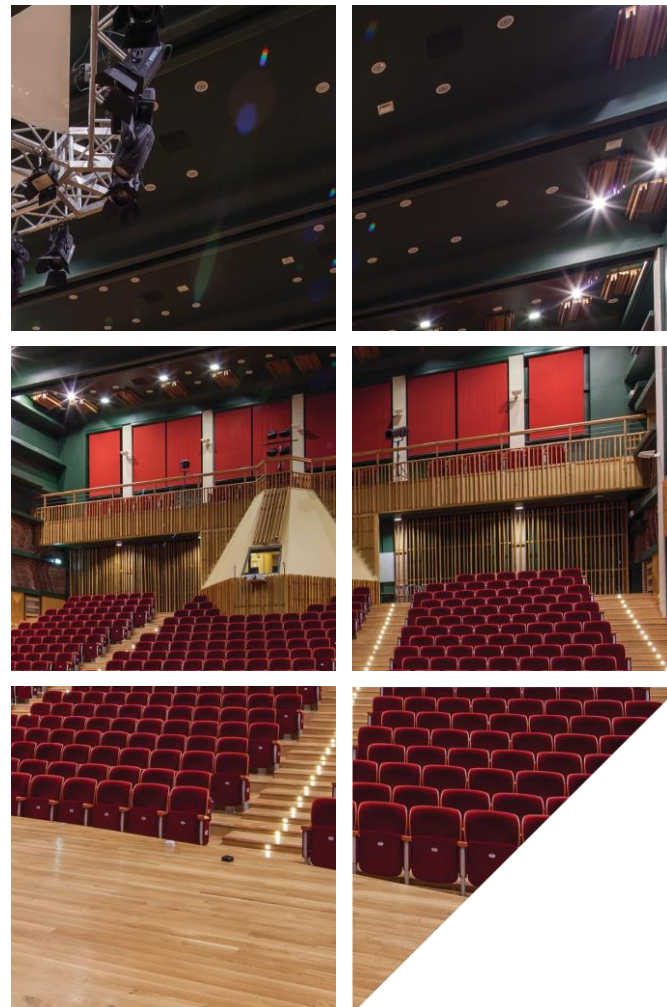
- skuteczne zapobieganie nadużyciom finansowym;
- wdrożenie efektywnych mechanizmów walki z nadużyciami finansowymi;
- zwiększenie świadomości problemu korupcji oraz promocję etycznych wzorców postępowania;
- minimalizowanie skutków nadużyć finansowych;
- ochronę interesów finansowych budżetu UE oraz budżetu państwa (w sytuacji powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia nadużycia finansowego).

Zgodnie z treścią *Wytycznych w zakresie postępowania z podejrzeniami nadużyć finansowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020*, zapobieganie i sposób postępowania w sytuacjach wystąpienia korupcji i nadużyć finansowych w ramach PO obejmuje:

- wykrywanie i identyfikację nadużyć finansowych przez instytucje systemu wdrażania programów operacyjnych (PO);
- procedury antykorupcyjne stosowane w instytucjach systemu wdrażania PO, gwarantujące przejrzystość działań tych instytucji;
- opis zasad postępowania z informacją o możliwych nadużyciach finansowych, pozyskaną ze źródeł zewnętrznych;
- mechanizmy implementowane w PO w celu zapobiegania korupcji w zamówieniach publicznych;
- działania o charakterze informacyjnym w zakresie zapobiegania nadużyciom i korupcji na poziomie IZ/IP/Beneficjent.

Umowa o dofinansowanie paragraf 4 ust. 14-18 (zobowiązania Beneficjenta) oraz ust. 19 (możliwość kontroli działań beneficjenta przez IP MKiDN)

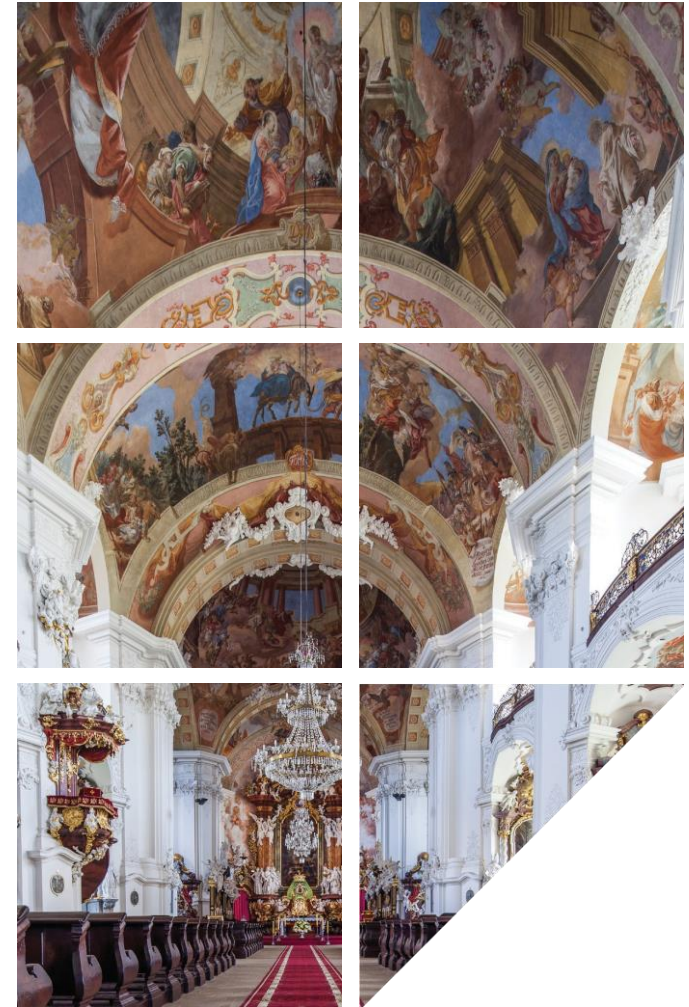

Do obszarów najbardziej narażonych ze względu na ryzyko oszustwa finansowego i/lub korupcji należą m.in.:

1. wybór projektów do dofinansowania;
2. przyznawanie wsparcia finansowego w ramach realizowanych projektów;
3. realizacja zamówień publicznych oraz zamówień w ramach zasady konkurencyjności;
4. rozliczanie i certyfikacja wydatków;
5. rozliczanie personelu projektu

Narzędziem do badania poziomu ryzyka korupcji przy udzielaniu zamówień publicznych może być:

<http://barometr ryzyka.pl/>

Dochodzenia w sprawach dotyczących korupcji i poważnych uchybień w instytucjach unijnych oraz nadużyć na szkodę budżetu UE prowadzi Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (**OLAF**). Jego zadaniem jest również opracowywanie polityki Unii w dziedzinie zwalczania nadużyć finansowych.

Za inicjowanie, koordynację i realizację działań mających na celu zabezpieczenie interesów finansowych Unii Europejskiej (UE) odpowiada **Pełnomocnik Rządu ds. Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych** na szkodę RP lub UE w Ministerstwie Finansów (powołany rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2003 r. Dz. U. 2003, nr 119) .

Prace Pełnomocnika Rządu ds. Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na szkodę RP lub UE w Ministerstwie Finansów wspiera Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej MF.

Za informowanie KE (OLAF) o nieprawidłowościach w realizacji PO odpowiedzialne są wszystkie instytucje w systemie wdrażania funduszy unijnych, które wykonują te zadania w oparciu o stosowne przepisy UE oraz procedury krajowe zgodnie z procedurami Pełnomocnika Rządu ds. Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na szkodę RP lub UE. Komórką, która wykonuje zadania Pełnomocnika jest komórka organizacyjna Ministerstwa Finansów właściwa w zakresie koordynacji procesu przekazywania do KE raportów dotyczących nieprawidłowości w wykorzystaniu środków pochodzących z budżetu UE (obecnie zadania te wykonuje **Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej** Ministerstwa Finansów).

Inne instytucje odpowiedzialne za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości o charakterze korupcyjnym i/lub łamaniu przepisów w zakresie zamówień publicznych to:

- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Centralne Biuro Antykorupcyjne;
- Policja i Prokuratura;
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- Urząd Zamówień Publicznych.

- **Osłona Antykorupcyjna (Parasol Antykorupcyjny)**

Program, którego celem jest zapobieganie nieprawidłowościom w najważniejszych procesach prywatyzacyjnych oraz zamówień publicznych.

- **Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019**

W programie zdiagnozowano obszary zagrożone korupcją:

- a) przeprowadzanie przetargów na budowę dróg, autostrad, linii kolejowych, oczyszczalni oraz na inne roboty budowlane
- b) Zamówienia na zakup sprzętu i aparatury
- c) Działalność lobbingsową
- d) Wykorzystywanie środków unijnych

- Program LENIENCY

Program łagodzenia kar. Obniżenie sankcji lub zwolnienie z kary

Dziękuję za uwagę

